

Београд
Број 04-34/136-4

Датум 24-11-2023

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ
УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Име кандидата	Соња Јоцић
Уметничка област	Примењена уметност и дизајн
Име ментора	Марко Лађушић
Назив уметничког пројекта	СКУЛПТУРАЛНА МУЛТИФУНКЦИОНАЛНОСТ: ДОПРИНОС ОДРЖИВОСТИ У МОДИ – МОДНА КОЛЕКЦИЈА
Комисија за писање извештаја	Редовни професор Марко Лађушић Ванредни професор доктор уметности Иван Грубанов Ванредни професор доктор уметности Леонора Векић Ванредни професор доктор уметности Нинослава Вићентић Ванредни професор доктор уметности Миливој Павловић
Датум седнице Наставно уметничко научног већа на којој је именована Комисија	20.5.2022.
Број одлуке о именовању Комисије	03-13/45-VIII/1

2. Биографија кандидата

Име презиме	Соња Јоцић
Место и датум рођења	Београд, 12.02.1988.
Адреса	27. марта 36, 11120 Београд
Телефон	0641989472
E-mail адреса	sonja.jocic@yahoo.com

Соња Јоцић (1988.) је завршила мастер академске студије у области ликовних уметности, студијски програм Модни и текстилни дизајн са специјализацијом из модног дизајна на „*Swedish School of Textiles*” у Борасу, у Шведској (2014.). Пре стицања мастера завршила је основне струковне студије, на студијском програму Дизајн текстила и одеће, на „Високој текстилној струковној школи за дизајн технологију и менаџмент” (Садашњем „Одсеку висока текстилна школа за дизајн, технологију и менаџмент” на „Академији техничко - уметничких струковних студија”), у свом родном граду - Београду (2010.). Са циљем додатног академског усавршавања је завршила и EDX курс „Циркуларна мода: дизајн, наука и вредност у одрживој индустрији одеће” при Универзитету Вагенинген у Холандији (2020.). Поред академског образовања, завршила је стручну праксу у модном бренду „Fifth Avenue Shoe Repair” у Стокхолму, у Шведској (2011.) и текстилној фабрици „МАК-МД.ОО” у Габрову, у Бугарској (2008.). У оквиру програма Еразмус+, боравила је на Факултету за дизајн у Љубљани, асистирајући на предмету „Студио за моду и еко дизајн”, где је одржала и предавање под називом „*Fashion Goes Sustainable: Resetting The Design Trough Zero-Waste Multi-functional Clothing*” (2023.).

У току 2022. године, Соња је објавила два научна рада у часопису „Текстилна индустрија” на тему „Одрживост у моди“: (1) „Улога модног дизајнера у обликовању еколошки прихватљиве и друштвено одговорне будућности“, Текстилна индустрија, 70(1), 2022, pp. 12-22 (<https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0040-2389/2022/0040-23892201012J.pdf>): „Креативност из прошлости као инспирација за будућност”, Текстилна индустрија, 70(2), 2022, pp. 28-39 (<https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0040-2389/2022/0040-23892202028J.pdf>).

Соња Јоцић више од десет година ради као самостални дизајнер развијајући бренд под сопственим именом. Носилац је 7 престижних модних награда: „ELLE Fashion Award” (2014.); „TEXTIL Young Designer Award” (2014.); „Базарт награда Марија Крањц” (2015.); „The Best INTERNATIONAL Designer Award” (2016.); „Harper's Bazaar Award” – за допринос развоју квалитетног модног стваралаштва (2016.); „Награда Борис Николић” (2016.) и „Wannabe Best Digital Presentation Award” (2018.). Поред модних признања, на основу концептуалног графичког решења, Соња је једна од награђених аутора „Black Box” конкурса који је организован од стране Миксер Фестивала (2021.) у сарадњи са Факултетом примењених уметности, а реализација њеног рада у виду штендера за размену одеће је део сталне поставке комплекса Зорнића Куће. До сада је приказала велики број колекција под својим именом на „*Belgrade Fashion Week-*

u" у Београду, „Mercedes-Benz Fashion Week-u Ljubljana" у Љубљани, „Mercedes-Benz Fashion Week Central Europe" у Будимпешти, „London Fashion Week-u" у Лондону и „Sarajevo Fashion Week-u" у Сарајеву, а сарађивала је са Амбасадом Шведске, брендovima Волво, Икеа, Первол и многим другим. Последње две године држи радионице студентима и средњошколцима на тему редизајнирања старе одеће, а бави се менторством и жирирањем у оквиру „Belgrade Fashion Week-a".

Од 2019. године Соња је запослена на „Академији техничко - уметничких струковних студија" у Београду као асистент на мастер и основним струковним студијама на „Одсеку висока текстилна школа за дизајн, технологију и менаџмент".

Соња је објавила 4 модна филма „Аларм" (2018.), „Switch (I део)" (2016.), „Switch (II део)" (2016.) и „Dream Awake" (2013.). Одржала је и бројне радионице за средњошколце и студенте на тему редизајнирања старе одеће, а била је и стручни жири и ментор у оквиру конкурса за младе дизајнере.

Дизајн Соње Јоцић је фокусиран ка истраживању у моди. Експериментисање у виду мултифункционалности одевања, контрасту у тканинама уз сведен приступ боји, као и проналажење нових одрживих техника при изради кројева одевних комада који имају 0% отпада тканине су од кључног значаја за њен модни дизајн. Позната је по одевним комадима *oversize* одрживих скулптуралних слојевитих форми у комбинацији са софистицираним женственим силуетама. Њена перцепција је увек супротна свакидашњем начину ношења одеће. Такође, дугогодишње бављење савременим балетом је оставило велики утицај на њен сценски приступ и љубав према покрету и перформансу.

Соња је члан удружења „Улупудс" и удружења „Belgrade Fashion Week Design Collective". Поред матерњег језика, говори, чита и пише енглески и шпански језик.

Област интересовања

Савремено одевање, одржива мода, модни дизајн, дизајн ауторске моде и аксесоара.

3. Детаљна анализа уметничког пројекта кандидата

Соња Јоцић је свој докторски уметнички пројекат посветила развоју и имплементацији одрживих решења и техника у дизајну савременог одевања ради стварања иновативних скулптуралних одевних комада и аксесоара изричите мултифункционалности. Услед глобалних изазова у смислу заштите животне средине, Соња истиче да данас постаје од суштинског значаја преиспитивање актуелних начина производње, потрошње и дизајна текстила и одеће. Она издваја да је проблем психологије потрошача и сваког појединца дубоко уткан у свет подсвести и да је проналажење одрживих решења при дизајну и производњи одеће, као и да промена свести у психолошком приступу моди, игра кључну улогу на путу ка решењу ради боље будућности. С циљем да пронађе креативно-експериментална решења скулптуралне форме у погледу иновативног дизајна савремене одеће и аксесоара, пробуди свест појединца о глобалном проблему одрживости у моди, Соња истиче и нуди решења која доприносе одрживој моди и омогућује кориснику личну инкорпорацију уметничког изражавања у складу са сопственим емоцијама, које има за циљ постизања благодата психе као последица спознаје о личном доприносу у позитивном мењању света у коме живимо.

Соња је аналирала појам одрживости у модној индустрији са аспекта савременог одевања. Она је истакла релевантне реномиране модне дизајнере и уметнике који примењују одрживе принципе. Поред дизајнера и уметника, истражила је тезе и хипотезе психологије моде и психоанализе која дефинише разлог прекомерне потрошње савременог друштва, уз најзначајније заговараоце у домену одрживости у моди. Кроз примере модних дизајнера чије креације указују на везу између одрживости и моде, јапанске естетике, скулптуре и одевања, наведених теоријских поставки рада, као и анализом личне асоцијацијације на прву игру о одевању из детињства, методом апстракције и конкретизације Соња развија креативни приступ савременој моди и дизајну одеће на бази одрживих кројних слика без отпада тканине („zero-waste“). Тај приступ је касније развила у иновативна решења експерименталног кројења, драпирања, умножавања, спајања, отварања, позиционирања и савијања тканине уз помоћ оригами технике ради стварања скулптуралних форми, креирајући везу између дводимензионалне (папир – тканина – крој) и тродимензионалне (оригами скулптура – одећа) форме. Ту су и решења која подразумевају ручни рад, везивања, спајања, копчања, увртања и плетења. Методама и техникама деконструкције старе одеће одеће, сечења, умножавања, везивања, копчања, спајања и ручног рада проналази решења за модне аксесоаре/додатке. Методама вајања и ручног рада, проналази иновативна решења за уникатни скулптурални накит модне колекције који је подстакнут делима Исаму Ногучија и личним сећањима на детињство. Цела модна колекција се састоји из одевних база и одевних додатака налик на оригами али и на Соњину асоцијацију на прву игру о одевању из детињства.

Приликом дизајна модне колекције, користећи конструкцију одевних елемената без отпада тканине, она реализује мултифункционално одевно решење носиве скулптуре од тканине или плетенине које има могућност манипулације одеће у складу са индивидуалним расположењем и стилем. Као аутор је доказала да су скулптуралност и мултифункционалност важни аспекти одрживог решења који имају за циљ да споје психолошке ефекте одевања, односно могућност модификовања одеће у складу са осећањима и расположењем, уз опште развијање креативности, са ефектима који отварају пут ка одрживости у моди.

Истичући методолошке поступке који су засновани на еколошки свесној слободи уметничког изражавања, она обликује мултифункционалне скулптуралне одевне форме као допрос одрживости у моди.

4. Оцена остварених резултата

Цео процес истраживања у оквиру свог докторског уметничког пројекта „Скулптурална мултифункционалност: допринос одрживости у моди – модна колекција”, докторандкиња Соња Јоцић је засновала на истраживању литературе и практичног дела, односно уметничко-истраживачком раду. Докторски рад састоји се из писаног дела и модне колекције која садржи реализацију колекције одеће и аксесоара, као и реализацију колекције накита.

Теоријски део рада је веома обиман и добро усклађен са реализацијом модне колекције коју је реализовала током докторских студија на Факултету примењених уметности у Београду. Урадила је обимне анализе стручне литературе из области одрживе моде, као и моде јапанских дизајнера, психологије моде, психоанализе, литературе о Јапану и уметности. Веома опширно је обрадила све теме у свом раду.

У оквиру докторског уметничког пројекта, докторандкиња Соња Јоцић је реализовала модну колекцију од 30 слојевитих аутфита (одеће и аксесоара) израђених од еколошки прихватљивих материјала, под називом „Пут ка свитању”, коју је пратила колекција накита од глине под називом „Игралиште скулптура”, које су приказане у виду ревије на *50. Belgrade Fashion Week* -у у Белекспоцентру у Београду. За модну колекцију, користила је првенствено лиоцел материјале, као и материјале од органског памука, свиле и јуте. Цела модна колекција је реализована „zero-waste” методом креирања кројних слика која не производи отпад тканине. У току и у склопу рада докторском уметничком пројекту, реализовала је и пројекте као што су учешћа на групним ревијама и изложбама: „*CEBS countries fashion show*” - ревија поводом генералне скупштине Светске организације за интелектуалну својину „*WIPO*” у Женеви у Швајцарској (2023.), „*Tribute to Vivienne Westwood*” – ревија на *Belgrade Fashion Week*-у (2023.), „Савремени модни израз – ревија добитника награде Борис Николић”, – ревија на *Belgrade Fashion Week*-у (2023.), „Изложба модне илустрације најзначајнијих дизајнера *Belgrade Fashion Week*-а”, – изложба у Галерији Хаос на *Belgrade Fashion Week*-у (2023.), „Ревиија најзначајнијих дизајнера *Belgrade Fashion Week*-а”, – ревија на *Belgrade Fashion Week*-у (2023.), „Који је твој поглед на свет?”, – ревија на *Belgrade Fashion Week*-у (2022.), „Земља излазећег сунца” - ревија на отварању изложбе Миланке Берберовић „Игра материје и духа” у Галерија РТС (2022.), „Симонида Александра Јоксимовића у Земљи излазећег сунца” - ревија „*Tribute to Aleksandar Joksimović*” 30 истакнутих домаћих модних креатора на Платоу испред Музеја примењене уметности, (2021.), „Мултифункционална реалност модног загрљаја” - уметнички конкурс и изложба Black Vox у оквиру Миксер фестивала (2021.), „Унутрашња снага жене из Јапана” - ревија „Јачи од страха” – ревија на *Belgrade Fashion Week*-у (2020.).

Током докторских студија, Соња је објавила два научна рада у часопису „Текстилна индустрија” на тему „Одрживост у моди“. Она је поред свега наведеног, реализовала и комплетан визуелни идентитет колекције, дизајн паковања и новог логотипа, али је одржала и низ радионица радионица редизајнирања старе одеће за студенте и средњошколце. Квалитет представљене модне колекције на ревији био је веома

професионалан у уметничком и естетском смислу, а модели су јасно визуализуализовали теоријске поставке које је докторандкиња поставила у свом раду.

5.Критички осврт Комисије

Соња је као резултат истраживања, применом креативно-експерименталних одрживих техника имплементирала иновативне методе у процесу дизајна и стварања одеће које пружају могућност промене креативних процеса ка одрживим и мењају савремен поглед на комерцијалну функцију одеће добијањем мултифункционалних скулптуралних решења модне колекције која, налик на арт терапију (креативну терапију), помажу психичкој стабилности, умањујући потребу за непотребном куповином или одбацивањем одеће. Аутор је кроз уметничко-истраживачки рад који се састоји од реализације модне колекције која подразумева и модне аксесоаре, коју прати колекција накита, као и реализација визуелног идентитета бренда и колекције аутора, али и из реализације радионица у склопу теме рада и учећа у виду уметничких пројеката ради подизања свести о глобалном проблему загађења животне средине текстилним отпадом као допринос одрживости у моди, пружила значајан допринос одрживости у моди.

Прикупљањем и проучавањем релевантне стручне и опште литературе из области уметничко-истраживачког рада Соња указује на истакнуте тезе и примере из области истраживања. Кроз примере јединствених одрживих и креативних решења уметничко-истраживачкој заједници се пружа рад који доприноси одрживој моди и који одише иновативним идејама, методама и техникама у домену савременог одевања вишеструке функционалности и скулптуралне естетике у области Примењене уметности и дизајна.

6. Закључак са образложењем доприноса пројекта уметности

Уметнички пројекат докторандкиње Соње Јоцић „Скулптурална мултифункционалност: допринос одрживости у моди – модна колекција” је иновативан и потпуно другачији у пракси Универзитета уметности јер је потпуно интегрисан у постојеће производне и научне процесе у реализацији модних колекција. Током рада реализована је и радионица где се у оквиру Миксер фестивала догодила реална размена – расподела „вишка вредности” где се реално могло видети како рад функционише у социјалним условима где постоји свест о одрживости модних пракси. Рад Соње Јоцић је дубоко укорењен у различитим ликовним искуствима, посебно источних визуелних пракси, као и скулптуре као мотива који се може транспоновати у модну колекцију. Уметнички пројекат је реализован у оквиру „Belgrade Fashion Week-a” 2022. и добио је веома високе оцене уметничке и стручне јавности. Мислимо да је Соња Јоцић успела да реализује веома сложен теоријско-уметнички докторат који ће бити репер за даље истраживање у модним праксама.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

Редовни професор Марко Лађушић

Ванредни професор доктор уметности Иван Грубанов

Ванредни професор доктор уметности Леонора Векић

Ванредни професор доктор уметности Нинослава Вићентић

Ванредни професор доктор уметности Миливој Павловић